

3837312 LCRU/M : สาขาวิชา : พัฒนาระบบการศึกษา : ศศ.ม. (พัฒนาระบบการศึกษา)

คำสำคัญ : การปรับตัวทางสังคม/ชุมชนย่อย/เมืองหลัก

กัญญาณัฐ อ้วนหวัน : การปรับตัวทางสังคมของชุมชนย่อยในเมืองหลัก กรณีศึกษา : ชุมชนย่อยบ้านชะบาม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น (SOCIAL ADAPTATION OF MARGINAL COMMUNITY IN URBAN AREA, A CASE STUDY OF BANBAKHAM NAIMUANG SUBDISTRICT MUANG DISTRICT KHON KAEN PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เอี่ยม ทองดี ศศ.บ., ศศ.ม., เรืองเดช ปิ่นเขื่อนขันธ์ พธ.บ., MA., Ph.D. 167 หน้า. ISBN 974-661-952-7

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษากการปรับตัวทางสังคมของชุมชนย่อยในเมืองที่เกิดจากการขยายตัวของเมืองหลัก โดยศึกษาถึงรูปแบบ ลักษณะและปัจจัยในการปรับตัว รวมถึงสภาพปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Approach) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม เน้นการศึกษากลุ่มประชากรที่ไม่มีเอกสารสิทธิในที่อยู่อาศัย จำนวน 332 หลังคาเรือน จำนวน 351 ครอบครัว เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ผู้อาศัยในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีมีบทบาท และได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้นในกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม ทั้งในด้านการถือฤกษ์ครอบครัว การรักษาสัตว์เลี้ยง และสุขภาพ การศึกษานอกระบบ และการจัดตั้งองค์กรต่างๆ ของชุมชน นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตด้วยว่า ปัจจัยสำคัญของการปรับตัวของชุมชน ได้แก่ บทบาทในกาพัฒนาของภาครัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชน ประกอบกับทัศนคติยอมรับของสมาชิกชุมชนเอง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวชุมชน อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงก็ยังมีผลให้ชุมชนสูญเสียบางประการในด้านประเพณี และความเชื่อทางศาสนาของชุมชน รวมทั้งเกิดปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจบางอย่าง เช่น การพนัน หนีสิน และการหย่าร้าง เป็นต้น

เพราะฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า การปรับตัวทางสังคมของชุมชนย่อยในเมืองดังกล่าวนี้ เป็นกระบวนการปรับตัวที่ดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยได้รับผลจากปัจจัยของชุมชนเอง และปัจจัยภายนอก สภาพที่เกิดขึ้นนั้นควรแก่การพิจารณาทั้งในแง่เพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ และการพัฒนาชุมชนในอนาคต